

nationale arbeidsraad

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST NR. 43.

Zitting van maandag 2 mei 1988.

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST NR. 43 VAN 2 MEI 1988 HOUDENDE
WIJZIGING EN COORDINATIE VAN DE COLLECTIEVE ARBEIDSOVER-
EENKOMSTEN NR. 21 VAN 15 MEI 1975 EN NR. 23 VAN
25 JULI 1975 BETREFFENDE DE WAARBORG VAN
EEN GEMIDDELD MINIMUM MAANDINKOMEN.

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST NR. 43 VAN 2 MEI 1988 HOUDENDE
WIJZIGING EN COORDINATIE VAN DE COLLECTIEVE ARBEIDSOVER-
EENKOMSTEN NR. 21 VAN 15 MEI 1975 EN NR. 23 VAN
25 JULI 1975 BETREFFENDE DE WAARBORG VAN EEN
GEMIDDELD MINIMUM MAANDINKOMEN.

Gelet op de wet van 5 december 1968 betreffende de
collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités;

Gelet op het interprofessioneel akkoord van 7
november 1986;

Gelet op de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 21
van 15 mei 1975 betreffende de waarborg van een gemiddeld
minimum maandinkomen;

Gelet op de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 23
van 25 juli 1975 betreffende de waarborg van een gemiddeld
minimum maandinkomen;

Overwegende dat er aanleiding is om uitvoering te
geven aan genoemd interprofessioneel akkoord door het gewaar-
borgd minimum maandinkomen tot 34.050 F. te verhogen;

Overwegende dat het geraden is de bepalingen van de
collectieve arbeidsovereenkomsten nrs. 21 en 23 betreffende het
gewaarborgd minimum maandinkomen te coördineren en te actualise-
ren zonder de draagwijdte ervan te wijzigen;

Hebben de navolgende interprofessionele organisaties van werkgevers en van werknemers :

- het Verbond van Belgische Ondernemingen,
- de nationale middenstandsorganisaties erkend overeenkomstig de wetten betreffende de organisatie van de Middenstand, gecoördineerd op 28 mei 1979,
- de Belgische Boerenbond,
- "la Fédération nationale des Unions professionnelles agricoles",
- "l'Alliance agricole belge",
- het Algemeen Christelijk Vakverbond van België,
- het Algemeen Belgisch Vakverbond,
- de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België,

in de Nationale Arbeidsraad op 2 mei 1988 navolgende collectieve arbeidsovereenkomst gesloten.

HOOFDSTUK I - TOEPASSINGSGEBIED

Artikel 1

Onderhavige overeenkomst is van toepassing op de werknemers van 21 jaar of ouder die normale voltijdse arbeidsprestaties verrichten krachtens een arbeidsovereenkomst alsmede op hun werkgevers.

Commentaar

- a. De normale voltijdse arbeidsprestaties, waarvan sprake is in dit artikel, zijn de prestaties die worden verricht naar rata van de wekelijkse arbeidsduur, bepaald door de arbeidswet van 16 maart 1971 en de desbetreffende collectieve arbeids-overeenkomsten, behoudens in paritair comité getroffen andersluidende c.a.o.-regelingen.

Voor de bedrijfstakken, beroepen of ondernemingen waar de normale voltijdse arbeidsprestaties niet in tijdsduur kunnen worden gemeten, dient voor de toepassing van het begrip normale arbeidsprestaties rekening te worden gehouden met de prestaties van de werknemers die eenzelfde taak verrichten en met tijdloon worden bezoldigd.

De dienstboden worden geacht normale voltijdse arbeidsprestaties te verrichten wanneer zij wekelijkse arbeidsprestaties van 40 uur verrichten.

- b. Voor de werknemers, gebonden door een arbeidsovereenkomst voor deeltijdse arbeid, geldt de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 35 van 27 februari 1981 betreffende sommige bepalingen van het arbeidsrecht ten aanzien van de deeltijdse arbeid.

Artikel 2

Deze overeenkomst is niet van toepassing op de personen die tewerkgesteld zijn in een familieonderneming waar gewoonlijk alleen bloedverwanten, aanverwanten of pleegkinderen arbeid verrichten onder het uitsluitend gezag van de vader, de moeder of van de voogd.

Zij is evenmin van toepassing op de werknemers die gewoonlijk zijn tewerkgesteld gedurende periodes die één maand niet overschrijden.

HOOFDSTUK II - BEGINSELEN

Artikel 3

Een gemiddeld minimum maandinkomen van 34.050 F., gebonden aan het op 1 april 1988 van kracht zijnde indexcijfer der consumptieprijzen (indexcijfer van maart 1988) wordt aan de in artikel 1 bedoelde werknemers gewaarborgd.

In afwijking van het eerste lid, wordt voor de bedrijfstakken die ten aanzien van het bedrag van 34.050 F een achterstand van ten minste 1.000 F in te halen hebben, het gemiddeld minimum maandinkomen, dat op 31 maart 1988 in die bedrijfstakken van toepassing is, vanaf 1 april 1988 met ten minste 1.000 F. verhoogd. Het bedrag van 34.050 F, gekoppeld aan het op 1 april 1988 van kracht zijnde indexcijfer der consumptieprijzen, moet voor die bedrijfstakken uiterlijk op 1 september 1988 integraal verwezenlijkt zijn.

Het gemiddeld minimum maandinkomen volgt de schommelingen van het indexcijfer der consumptieprijzen.

Commentaar

- a. Het indexcijfer der consumptieprijzen dat op 1 april 1988 van kracht is, is dat van de maand maart 1988, d.w.z. 134,11 (basis 1981 = 100). Voor de toepassing van de indexaanpassingen moet evenwel rekening gehouden worden met het gemiddelde van de indexcijfers van de laatste vier maanden (koninklijk besluit nr. 156 van 30 december 1982 tot wijziging van de wet van 2 augustus 1971 en koninklijk besluit nr. 180 van 30 december 1982 houdende bepaalde maatregelen inzake loonmatiging). Daardoor bedraagt het in aanmerking te nemen indexcijfer 133,91 (1981=100).

Wanneer het paritair comité een systeem van koppeling aan het indexcijfer der consumptieprijzen heeft vastgesteld, is het bedrag van het gemiddeld minimum maandinkomen gebonden aan de op 1 april 1988 volgens dat systeem van toepassing zijnde spilindex.

- b. Wat de deeltijdse werknemers betreft, voorziet artikel 10 van de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 35 d.d. 27 februari 1981 in een gemiddeld minimum maandinkomen dat naar rata van hun arbeidsduur in de onderneming proportioneel berekend wordt op het gemiddelde minimum maandinkomen van de voltijdse werknemers.
- c. Voor de vaststelling van het gemiddeld minimum maandinkomen in 1988, moet het bedrag van 34.050 F. en de verhoging met 1.000 F. per maand voor de bedrijfstakken die een aanzienlijke achterstand in te halen hebben, beschouwd worden in relatie tot de referentieperiodes die voortvloeien uit artikel 3, dat wil zeggen de periodes die respectievelijk aanvangen op 1 april en op 1 september 1988.

HOOFDSTUK III - TENUITVOERLEGGING

Artikel 4

De paritaire comités kunnen in hun overeenkomsten, rekening houdend met de aan elke bedrijfstak eigen modaliteiten, navolgende punten omschrijven :

- de inhoud van het gemiddeld minimum maandinkomen;
- het systeem van koppeling van het gemiddeld minimum maandinkomen aan het indexcijfer der consumptieprijzen.

Commentaar

Zoals de collectieve arbeidsovereenkomsten nrs 21 en 23 biedt onderhavige collectieve arbeidsovereenkomst de paritaire comités de mogelijkheid om zelf de inhoud van het gemiddeld minimum maandinkomen en/of het systeem van koppeling ervan aan het indexcijfer der consumptieprijzen te omschrijven.

Er wordt dus geen afbreuk gedaan aan de reeds bestaande overeenkomsten van de paritaire comités, waarin die kwesties geregeld zijn. Die overeenkomsten kunnen onverminderd blijven bestaan.

De bepalingen van onderhavige collectieve arbeidsovereenkomst met betrekking tot de inhoud van het gemiddeld minimum maandinkomen, de modaliteiten tot berekening ervan en het systeem van koppeling aan het indexcijfer der consumptieprijzen zijn inderdaad slechts bij ontstentenis van in paritaire comité gesloten andersluidende collectieve arbeidsovereenkomsten van toepassing.

Bovendien blijft voor de sectoren, waar geen andersluidende bepalingen zijn overeengekomen en die derhalve aan de supplettoire bepalingen zijn onderworpen, de mogelijkheid bestaan om voor de toekomst eigen regelen uit te werken.

Artikel 5

Bij ontstentenis van een in paritair comité gesloten andersluidende collectieve arbeidsovereenkomst, heeft het in artikel 3 bepaalde gemiddeld minimum maandinkomen betrekking op alle elementen van het loon die verband houden met de normale arbeidsprestaties waarop de werknemer rechtstreeks of onrechtstreeks ten laste van zijn werkgever recht heeft.

Deze elementen omvatten onder meer het loon in geld of in natura, het vast of veranderlijk loon alsmede de premies en voordelen waarop de werknemer recht heeft ten laste van de werkgever uit hoofde van zijn normale arbeidsprestaties, d.w.z. de prestaties die in de arbeidswet en in de collectieve arbeidsovereenkomsten vermeld zijn en die per onderneming in het arbeidsreglement werden gepreciseerd.

Zij omvatten onder meer niet de overlonen voor overwerk, de voordelen bedoeld in artikel 19, § 2 van het koninklijk besluit van 28 november 1969, genomen ter uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders; zij omvatten evenmin de sociale uitkeringen die toegekend worden naar aanleiding van schorsingsperiodes van de arbeidsovereenkomst.

Commentaar

1. Voor de vaststelling van het gemiddeld minimum maandinkomen mogen in beginsel enkel de sommen die verband houden met de normale arbeidsprestaties in aanmerking genomen worden.

2. Het loon in natura dient te worden vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van artikel 6 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers.
3. Het criterium voor de inschakeling van premies en andere voordelen in het gemiddeld minimum maandinkomen is het recht dat de werknemer daarop, rechtstreeks of onrechtstreeks ten laste van de werkgever, kan laten gelden krachtens de normale arbeidsprestaties die hij verricht heeft.
4. Het criterium "normale arbeidsprestaties" betekent dat geen rekening wordt gehouden met :
 - a) overlonen betaald als vergoeding voor prestaties die als bijkomende prestaties moeten worden aangezien ten aanzien van de arbeidswet van 16 maart 1971, de collectieve arbeidsovereenkomsten betreffende de arbeidsduur evenals het arbeidsreglement.
 - b) de voordelen bedoeld in artikel 19, § 2 van genoemd koninklijk besluit van 28 november 1969 d.w.z. :
 - 1° de vergoedingen toegekend in geval van sluiting van ondernemingen;
 - 2° de aan de werknemers verschuldigde vergoedingen wanneer de werkgever zijn wettelijke, contractuele of statutaire verplichtingen niet nakomt ; in afwijking van bovenvermeld artikel 19, § 2 is daarin begrepen : de vergoeding wegens onrechtmatige beëindiging hetzij van de dienstbetrekking voor onbepaalde tijd wegens niet eerbiediging van de opzeggingstermijn of van het nog te lopen gedeelte van deze termijn, hetzij van de dienstbetrekking voor bepaalde tijd of voor een duidelijk omschreven werk wegens beëindiging vóór afloop van de termijn of vóór de voltooiing van het werk;
 - 3° de vergoeding wegens uitwinning, bedoeld in artikel 101 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten;

- 4° de bedragen die gelden als terugbetaling van de kosten die de werknemer heeft verricht om zich van zijn woonplaats naar zijn werkplaats te begeven, alsook de kosten die ten laste van zijn werkgever vallen;
- 5° de voordelen toegekend in de vorm van arbeidsgereedschap of werkkleding;
- 6° de bedragen die de werkgever aan de werknemer betaalt ten einde zich te kwijten van zijn verplichting om arbeidsgereedschap of werkkleding te bezorgen of om te zorgen voor kost en inwoning, wanneer de werknemer ver van zijn woning tewerkgesteld is;
- 7° de bedragen die aan de werknemers worden toegekend wegens hun aansluiting bij een vakorganisatie ten belope van het bedrag door de Minister van Sociale Voorzorg bepaald;
- 8° de voordelen die door een Fonds voor bestaanszekerheid aan de werknemers worden toegekend in de vorm van zegels en die bepaald zijn bij regelingen welke vóór 1 januari 1970 werden ingevoerd;
- 9° de vergoedingen voor het toezicht in het kleuter- en lager onderwijs of voor de begeleiding van leerlingen in het leerlingenvervoer, toegekend aan leden van het onderwijzend of ander personeel die het bedoelde toezicht of de begeleiding bij wijze van bijkomende prestaties verrichten;
- 10° de vergoeding, overeenstemmend met 60 % van het gedeelte van het normaal loon dat de loongrens die in aanmerking komt voor de berekening van de uitkering van ziekte- en invaliditeitsverzekering niet overschrijdt, voor de periode van zeven dagen volgend op het gewaarborgd weekloon, alsook de bijkomende vergoeding verschuldigd door de werkgever voor dezelfde periode overeenkomstig een collectieve arbeidsovereenkomst, algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit.
- 11° het verschaffen van eetmalen beneden de kostprijs in het bedrijfsrestaurant;

12° het forfaitair loon gelijk aan de werkloosheidsuitkering vermeerderd met de aanvullende werkloosheidsuitkering die door het Fonds voor Bestaanszekerheid voor de Arbeiders van de Bouwnijverheid wordt uitbetaald voor de rustdagen toegekend aan de bouwvakarbeiders in toepassing van de collectieve arbeidsovereenkomst van 6 augustus 1987 afgesloten in het paritair comité voor het bouwbedrijf en vastgesteld :

- voor het jaar 1987 : op 2 dagen nl. 30 en 31 december;

- voor het jaar 1988 : op 6 dagen volgend op de rustdagen toegekend bij toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 213 van 26 september 1983.

c) Er wordt evenmin rekening gehouden met de wettelijke en aanvullende sociale prestaties die worden toegekend naar aanleiding van schorsingperiodes van de arbeidsovereenkomst zoals : ziekteuitkeringen, werkloosheidsuitkeringen bij gedeeltelijke werkloosheid, enkel en dubbel vakantiegeld, onverminderd de bepalingen van artikel 5, 2de lid.

5. De premies die betrekking hebben op een periode van meer dan één maand, komen in aanmerking voor zover de werknemer het recht op deze premies heeft verworven en die premies binnen een maximumtermijn van 12 maanden worden uitbetaald.

Deze premies worden voor de vaststelling van het gemiddeld minimum maandinkomen enkel in rekening gebracht voor de voorbije referteperiode d.w.z. de periode waarvan de prestaties gediend hebben als basis voor het toekennen van deze premies.

Op het ogenblik van de betaling van deze premies wordt een afrekening opgemaakt, waarbij alle elementen van het loon, die verband houden met de normale arbeidsprestaties en die werden uitbetaald of toegekend tijdens de door deze premies gedekte periode, in aanmerking dienen genomen te worden.

Wanneer het bedrag, dat bij deze afrekening bekomen wordt, lager is dan het totaal van de maandbedragen van het gemiddeld minimum maandinkomen, dat door onderhavige collectieve arbeidsovereenkomst wordt gewaarborgd, voor de periode waarvoor de afrekening werd gemaakt, zal het verschil als aanvulling uitgekeerd worden op het ogenblik van de betaling van deze premies.

Indien de arbeidsovereenkomst van een werknemer beëindigd wordt vooraleer een dergelijke premie betaald wordt, dient de afrekening opgemaakt te worden op het ogenblik van deze beëindiging.

Voor het opmaken van deze afrekening dient navolgend onderscheid in acht genomen te worden :

- ofwel heeft de werknemer prorata temporis recht op een gedeelte van een dergelijke premie. In dit geval wordt dit gedeelte mede in rekening gebracht voor het bepalen van het gemiddeld minimum maandinkomen gedurende het reeds gepresteerde gedeelte van de door de premie gedekte periode;
- ofwel heeft de werknemer op dat ogenblik geen enkel recht op het geheel noch op een gedeelte van een dergelijke premie. In dit geval kan deze premie niet in rekening worden gebracht voor het bepalen van het gemiddeld minimum maandinkomen.

Desnoods dient een loonaanpassing te gebeuren.

6. Voor de werknemer die niet de hele maand heeft gewerkt, wordt het gemiddeld minimum maandinkomen berekend tot de duur van zijn normale prestaties.
7. Specifieke moeilijkheden, die in de sectoren zouden rijzen bij de bepaling van het gemiddeld minimum maandinkomen, dienen opgelost te worden door overleg tussen de werkgevers- en de werknemersvertegenwoordigers in de betrokken sectoren.

Artikel 6

Voor de werknemer die niet per maand wordt betaald, wordt het inkomen berekend op grond van het normale uurloon.

Het normale uurloon wordt bekomen door het inkomen, verschuldigd voor de normale prestaties van de maand in kwestie, zoals bepaald in artikel 5, te delen door het aantal tijdens die periode gewerkte normale uren. Het aldus bekomen resultaat wordt vermenigvuldigd met het aantal arbeidsuren, bepaald door de wekelijkse arbeidstijdregeling van de werknemer; dat produkt, vermenigvuldigd met 52 en gedeeld door 12, stemt overeen met het maandinkomen.

Artikel 7

Bij ontstentenis van een andersluidende in het paritair comité gesloten collectieve arbeidsovereenkomst, wordt het gemiddeld minimum maandinkomen voor de werknemers, die volledig of gedeeltelijk met een veranderlijke bezoldiging worden betaald, berekend op basis van het gemiddelde van de maandinkomens van het kalenderjaar. Voor de bepaling van het gemiddeld minimum maandinkomen, wordt geen rekening gehouden met de onvolledige arbeidsmaanden.

Wanneer aan de overeenkomst een einde wordt gemaakt vóór het verstrijken van het kalenderjaar, wordt het gemiddeld minimum maandinkomen berekend op basis van de maanden tijdens welke de werknemer was tewerkgesteld.

Commentaar

De berekening van het gemiddelde van de maandinkomens gebeurt per kalenderjaar. Dit betekent dat voor de toepassing van onderhavig artikel de eerste periode aanvangt op 1 januari 1989.

Voor de periode die loopt vanaf 1 april 1988, datum van inwerkingtreding van onderhavige collectieve arbeidsovereenkomst, tot 31 december 1988, wordt, bij wijze van overgangsmaatregel, het gemiddeld minimum maandinkomen voor de werknemers, die volledig of gedeeltelijk met een veranderlijke bezoldiging worden betaald, berekend op basis van het gemiddelde van de maandinkomens over deze periode, rekening houdend met de referentieperioden, die zijn bepaald in artikel 3.

Op het einde van ieder kalenderjaar worden alle vaste en veranderlijke loonelementen van dit jaar samengeteld. Indien deze som lager is dan het totaal van de maandbedragen van het gewaarborgd minimum maandinkomen, dat in die 12 maanden verschuldigd is, rekening houdend met de ontwikkeling van het indexcijfer der consumptieprijzen over deze periode, dient het verschil op het einde van het kalenderjaar aan de werknemer betaald te worden.

HOOFDSTUK IV - KOPPELING AAN HET INDEXCIJFER VAN DE CONSUMPTIE- PRIJZEN

Artikel 8

Het bedrag van het gemiddeld minimum maandinkomen, bepaald in artikel 3, is gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen volgens de door het paritair comité vastgestelde modaliteiten.

Bij ontstentenis van paritair comité of van een in paritair comité gesloten collectieve arbeidsovereenkomst tot vaststelling van de modaliteiten van koppeling aan het indexcijfer van de consumptieprijzen wordt het bedrag van het gemiddeld minimum maandinkomen gekoppeld aan de ontwikkeling van het indexcijfer van de consumptieprijzen volgens de door de wet van 2 augustus 1971 vastgestelde modaliteiten.

Commentaar

Voor de koppeling van het bedrag van het gemiddeld minimum maandinkomen aan het indexcijfer der consumptieprijzen, dient men de regeling toe te passen die door het bevoegd paritair comité is vastgesteld.

Deze regeling kan bestaan uit :

- ofwel de algemene bepalingen, die in het paritair comité werden vastgesteld om de lonen aan het indexcijfer der consumptieprijzen te koppelen, zodat een parallellisme wordt tot stand gebracht tussen de indexering van de lonen en de indexering van het minimum inkomen;

- ofwel bijzondere bepalingen, die in het paritair comité voor de toekomst worden uitgewerkt om het minimum inkomen te koppelen aan het indexcijfer der consumptieprijzen, waardoor het mogelijk wordt van het parallellisme tussen de indexering van de lonen en de indexering van het minimum inkomen af te wijken.

Indien er geen paritair comité bestaat of indien het paritair comité geen enkele koppelingsregeling heeft vastgesteld, is de wettelijke regeling, bepaald bij de wet van 2 augustus 1971, van toepassing.

De wet van 2 augustus 1971 waarvan sprake in dit artikel is de wet houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening moet worden gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld.

Het bedrag van 34.050 F (=100 %) wordt derhalve gekoppeld aan de spilindex, van kracht op 1 april 1988, namelijk 132,65 (basis 1981=100).

HOOFDSTUK V - OBLIGATOIRE BEPALING

Artikel 9

De toepassing van onderhavige overeenkomst mag op zichzelf niet leiden tot een wijziging van de bestaande lonen en loonschalen.

HOOFDSTUK VI - SLOTBEPALINGEN

Artikel 10

Alle beschikkingen, genomen ter uitvoering van de collectieve arbeidsovereenkomsten nr. 21 van 15 mei 1975 en nr. 23 van 25 juli 1975 betreffende de waarborg van een gemiddeld minimum maandinkomen blijven van kracht, voor zover ze niet door onderhavige collectieve arbeidsovereenkomst gewijzigd worden.

Artikel 11

Onderhavige overeenkomst heeft uitwerking met ingang van 1 april 1988.

De in paritair comité na 1 april 1988 gesloten collectieve arbeidsovereenkomsten ter uitvoering van deze overeenkomst kunnen slechts in werking treden vanaf de datum waarop zij worden gesloten.

Onderhavige overeenkomst is gesloten voor een onbepaalde looptijd.

Zij zal op verzoek van de meest gereede ondertekenende partij kunnen herzien of opgezegd worden ten vroegste vanaf 1 januari 1989, met een opzeggingstermijn van zes maanden.

Gedaan te Brussel, op twee mei negentienhonderd achtentachtig.

Voor het Verbond van Belgische ondernemingen.

BEIRNAERT W.

Voor de Middenstandsorganisaties.

MORESCO M.

Voor de Belgische Boerenbond.
La Fédération nationale des Unions professionnelles agricoles
en l'Alliance agricole belge.

LUYTEN A.

Voor het Algemeen Belgisch Vakverbond.

DE VITS M.

Voor het Algemeen Christelijk Vakverbond van België.

DAEMEN A.

Voor de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België.

VAN DER HAEGEN A.

x x x

Gelet op artikel 28 van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, vraagt de Nationale Arbeidsraad dat deze overeenkomst, met uitzondering van het artikel 9, bij koninklijk besluit algemeen verbindend zou worden verklaard.
